

زندگی به سبک جهادی

در بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی

حضرت امام خامنه‌ای علیه السلام

محمد رستمی

www.ketab.ir

اگر روحیه جهاد و مقاومت، در
مقابل دشمنی‌های دشمن باشد،
این جوان هر جا هست، در پادگان،
در دانشگاه، در حوزه علمیه، در بازار،
در کارخانه، و در محیط‌های گوناگون،
«مجاهد فی سبیل الله» است؛
پاسدار ارزش‌ها و پاسدار دین است.

عوضی

زندگی به سبک جهادی

سرنشانه: خامنه‌ای، سیدعلی، ۱۳۱۸ - | عنوان و نام پدیدآور: زندگی به سبک جهادی در بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) // نویسنده: محمد تاجیک‌رستمی. | مشخصات نشر: قم: موسسه سرلشکر شهیدحاج احمد کاظمی، ۱۳۹۴. | مشخصات ظاهری: ۲۶۴ ص: مصور (بخشی رنگی): ۲۱×۱۴ س.م. | شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۴۸-۵-۲ | وضعیت فهرست نویسی: فیپا | یادداشت: چاپ دوم. | موضوع: خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی | موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره اقتصاد | موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره مدیریت | موضوع: خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- پیام‌ها و سخنرانی‌ها | موضوع: جهاد | موضوع: مدیریت شناسه افزوده: تاجیک‌رستمی، محمد، ۱۳۶۸ - | شناسه افزوده: موسسه سرلشکر شهیدحاج احمد کاظمی | رده‌بندی کنگره: ۹۱۳۹۴/س/۱۶۹۲ DSR | رده‌بندی دویی: ۹۵۵/۰۸۴۴ | شماره شابک: ۴۱۴۱۶۲۸

تدوین: محمد تاجیک‌رستمی
نوبت چاپ: بیست و دوم، زمستان ۱۴۰۳ | شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۲۰۰۰۰۰ تومان | شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۴۸-۵-۲
مدیریت هنری و آماده‌سازی: مؤسسه شهید کاظمی

تمامی حقوق برای نشر شهید کاظمی محفوظ است

دفتر مرکزی نشر و پخش: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه اول، فروشگاه ۱۳۱
| شماره تماس: ۰۲۵-۳۷۸۴۰۸۴۴-۶
www.manvaktab.ir | سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۰۱۴۱۴۴

@nashreshahidkazemi

باشگاه مخاطبان

فهرست

۱۳

مقدمه

۱۷

فصل اول کلیات جهاد و فرهنگ جهادی

بخش اول

۱۹	مفهوم‌شناسی جهاد و فرهنگ جهادی
۱۹	تعریف جهاد و فرهنگ جهادی
۲۰	هر جهادی، جهاد نیست!
۲۱	اقسام و ارکان جهاد و مبارزه
۲۳	عرصه جهاد، فقط مختص به میدان جنگ نیست
۲۴	هرکسی توفیق جهاد ندارد
۲۶	شاخصه‌های فرد مجاهد و جهادگر
۲۶	جهاد، یکی از پایه‌های ایمان از نظر اسلام
۳۰	جایگاه فرهنگ جهادی در فرهنگ اسلامی
۳۳	جهاد، فقط اختصاص به اسلام ندارد

- ۳۵ فرهنگ جهادی، به معنای رنج کشیدن نیست
- ۳۶ فرهنگ جهادی، به معنای بی قانونی نیست
- ۳۷ شهدا، پیشگام در فرهنگ جهادی
- ۳۸ جهاد، لزوماً با شهادت همراه نیست
- ۴۰ جهاد و مبارزه، تا چه زمانی ادامه خواهد داشت

بخش دوم

- ۴۱ ضرورت وجود و آثار جهاد و فرهنگ جهادی
- ۴۱ ضرورت وجود فرهنگ جهادی، در جامعه
- ۴۳ بدون جهاد، فرد و جامعه هیچ ندارد
- ۴۸ جهاد را در مقابله با خطرات تهدید کننده اسلام
- ۵۱ مبارزه و جهاد، تنها به وجود آمدن نظام اسلامی
- ۵۴ فرهنگ جهادی، در پی ولیاست دین به امت
- ۵۹ وصیت امیرالمومنین (علیه السلام) به جهاد
- ۶۱ فرهنگ و روحیه جهادی، یکی از فرهنگ های انقلاب اسلامی
- ۶۱ مضاعف بودن فضیلت جهاد، در عصر حاضر
- ۶۹ جهاد امروز، پیچیده تر از جهاد دوران دفاع مقدس
- ۷۱ دشوارترین مبارزه، مبارزه‌ی غریبانه است
- ۷۲ جایی که فرهنگ جهادی نیست، فرهنگ مادی حاکم است
- ۷۲ عزت و هویت هر جامعه ای، وابسته به مجاهدت است
- ۷۴ ملت معتقد به جهاد، پیشرو در همه میدان ها
- ۷۵ هر جا جهادی عمل کردیم پیروز شدیم
- ۷۸ پاداش مجاهد و جهادگر
- ۷۹ دو بهره مهمی که می توان از جهاد برد

- ۸۲ فرهنگ جهادی، راه مقابله با چالش های درونی کشور
- ۸۲ فرهنگ جهادی، عامل اصلی عقب نشینی دشمن
- ۸۳ لزوم حفظ فرهنگ جهادی

بخش سوم

- ۸۵ شرایط تحقق جهاد و فرهنگ جهادی
- ۸۵ ایمان به خدا، شرط نصرت در جهاد
- ۸۷ بی اعتنائی به خدا، موجب از بین رفتن جهاد می گردد
- ۸۸ ایثار، لازمه جهاد
- ۸۹ لزوم و ضرورت اخلاص در جهاد
- ۹۳ شرط مجاهدت فی سبیل الله
- ۹۵ لزوم روحیه حسینی در جهاد
- ۹۷ جهاد، بدون وحدت جامعه و امت صورت نمی گیرد
- ۹۹ مدیریت جهادی
- ۱۰۱ عوامل مهم، در مدیریت و فرهنگ جهادی

بخش چهارم

- ۱۰۳ موانع تحقق جهاد و فرهنگ جهادی
- ۱۰۳ موانع ایجاد کننده جهاد و فرهنگ جهادی

فصل دوم

فرهنگ جهادی و تولید علم

۱۱۱

بخش اول

- ۱۱۳ جهادی عمل کردن در نهضت نرم افزاری و تولید علم
- ۱۱۳ امروز تولید علم، جهاد است

- ۱۱۴ جهاد علمی، نوعی جهاد با نفس است
- ۱۱۷ جهاد علمی، یکی از بزرگ‌ترین فرایض
- ۱۱۹ منافات نداشتن علم آموزی با روحیه جهادی
- بخش دوم

- ۱۲۱ ضرورت و آثار جهادی عمل کردن در تولید علم
- ۱۲۱ امروز، کشور نیازمند یک جهاد علمی است
- ۱۲۴ مجاهدت و جهاد، لازمه رشد علمی کشور
- ۱۲۵ ایجاد قدرت، با جهادی عمل کردن در تولید علم
- ۱۲۷ انجام مشکل‌ترین مسائل، با جهاد علمی
- ۱۲۸ جهاد علمی، راه مقابله با دشمن در حرکت علمی کشور
- ۱۳۱ جهاد علمی، بستری برای توطئه دشمن، درباره رشد علمی
- بخش سوم

- ۱۳۳ شرایط و پیش‌فرض‌های جهادی عمل کردن در تولید علم
- ۱۳۳ هر تولید علمی، جهاد نیست
- ۱۳۵ پیش‌فرض ضروری در جهاد علمی

فصل سوم

۱۳۷

فرهنگ جهادی و حوزه علمیه

- ۱۳۹ حوزه، خاستگاه انقلاب و مرکز مقاومت و جهاد
- ۱۴۲ حیات مستمر و تاریخی حوزه، وابسته به جهاد و تلاش افراد
- ۱۴۵ حوزه علمیه، باید در صف اول جهاد باشد
- ۱۴۶ دنیا، در مقابل طلبه جهادگرتاب نمی‌آورد

- ۱۴۷ روحانی و طلبه مبارز، مورد هدف دشمن
- ۱۴۹ وظیفه حوزه، مانند انبیاء، جهاد و مبارزه است
- ۱۵۱ دعوت به حق، باید مانند پیامبر(ص) جهادگونه باشد
- ۱۵۲ زمان جهاد، بهترین زمان برای انذار
- ۱۵۶ تشکیل حکومت اسلامی، نتیجه مجاهدت است
- ۱۶۰ عدم شناخت دنیا و روشن بینی، عامل انحراف در جهاد

فصل چهارم

فرهنگ جهادی و دانشگاه

۱۶۳

- ۱۶۵ جهادی عمل کردن، اولویت دانشگاه
- ۱۶۸ جهاد دانشگاهی
- ۱۷۲ تلفیق جهاد با علم و دانش، امری ارزشی در جهاد است
- ۱۷۸ بسیج دانشجویی، ذخیره ای از دستاورد تجربه جهادی
- ۱۸۱ اردوهای جهادی و طرح هجرت
- ۱۸۱ جوانان، مولد حرکت عظیم بسیج سازندگی و طرح هجرت
- ۱۸۲ برکات و فواید اردوهای هجرت و سازندگی
- ۱۸۳ عامل ایجاد طرح هجرت و اردوهای جهادی
- ۱۸۴ از دست ندادن فرصت طرح هجرت

فصل پنجم

فرهنگ جهادی و زنان

۱۸۷

- ۱۸۹ مجاهدت، یکی از درس های مهم فاطمه زهرا (سلام الله علیها)
- ۱۹۳ نقش ممتاز و موثر زنان در جهاد
- ۱۹۶ متفاوت بودن جهاد زنان و مردان
- ۲۰۲ منافات نداشتن مجاهدت زنان، با امور خانواده
- ۲۰۳ زنان، عامل پیروزی مردان، در مبارزه و جهاد
- ۲۰۵ زنان، عامل آماده سازی محیط خانواده، برای مبارزه
- ۲۰۶ فرزند آوری، مجاهدت امروز زنان
- ۲۰۹ زن مسلمان مجاهد ایرانی، الگوی ثانی زنان جهان
- ۲۱۱ زنان جهادگر ایرانی، از بزرگ ترین افتخارات نظام اسلامی
- ۲۱۲ همسران مبارزان در حال جهاداند

فصل شانزدهم

فرهنگ جهادی و اقتصاد

۲۱۵

بخش اول

- ۲۱۷ معنای جهاد اقتصادی و اقتصاد مقاومتی
- ۲۱۷ معنای جهاد اقتصادی
- ۲۱۹ کار، مصداق مبارزه و جهاد
- ۲۱۹ حماسه اقتصادی، یعنی واقعه جهادگونه و پرشور
- ۲۲۰ نیاز به حرکت جهادگونه، در اقتصاد است
- ۲۲۲ معنای اقتصاد مقاومتی و بررسی سه سوال
- ۲۳۲ اقتصاد مقاومتی، الگوی بومی و علمی برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی

بخش دوم

- ۲۳۵ ضرورت و آثار جهادی عمل کردن، در اقتصاد

- ۲۳۵ جهاد، لازمه اول شدن در عرصه اقتصاد
- ۲۳۷ دلایل ضرورت وجود اقتصاد مقاومتی
- ۲۴۱ اقتصاد مقاومتی، علاج مشکلات کشور
- ۲۴۲ حمله دشمن به اقتصاد، نکته اساسی در جهاد اقتصادی
- ۲۴۵ جهاد اقتصادی، راه مقابله با سیاست استکباری دشمن و تحریم‌ها

بخش سوم

- ۲۴۷ الزامات و مؤلفه‌های جهاد اقتصادی و اقتصاد مقاومتی
- ۲۴۷ مؤلفه‌ها و ویژگی‌های الگوی اقتصاد مقاومتی
- ۲۵۵ الزامات و ضروریات لازم، برای اجرای اقتصاد مقاومتی
- ۲۵۹ وظیفه مسئولین، در جهاد اقتصادی
- ۲۶۰ تولید ملی، بخش مهم جهاد اقتصادی
- ۲۶۱ وظیفه مردم، در جهاد اقتصادی
- ۲۶۴ یک جمله، خطاب به همه ملت ایران

www.ketab.ir

از پایه‌های مهم و اساسی ایمان می‌باشد.

اما منظور از جهاد در اسلام « فقط جنگیدن و به میدان جنگ رفتن نیست»^۴، بلکه منظور از جهاد «این است که انسان خود را همیشه در میدان حرکت و مبارزه با مانع‌ها و مانع‌تراش‌ها ببیند، احساس تکلیف کند، احساس تعهد کند.»^۵ پس «معیار جهاد، شمشیر و میدان جنگ نیست. معیار جهاد، همان چیزی است که امروز در زبان فارسی ما در کلمه‌ی «مبارزه» وجود دارد. فلانی آدم مبارزی است؛ فلانی آدم مبارزی نیست. نویسنده‌ی مبارز؛ نویسنده‌ی غیر مبارز. عالم مبارز؛ عالم غیر مبارز. دانشجوی مبارز و طلبه‌ی مبارز؛ دانشجوی غیر مبارز و طلبه‌ی غیر مبارز. جامعه‌ی مبارز و جامعه‌ی غیر مبارز. پس، جهاد یعنی مبارزه»^۶ و «قتال یک گوشه‌ی جهاد است.»^۷

وجود جهاد و فرهنگ جهادی یکی از ضروریات لاینفک فرد و جامعه اسلامی است. زیرا مقوله جهاد و فرهنگ جهادی تکمیل‌کننده اسلام ناب محمدی (صلوات الله علیه وآله و سلم) و به فرمایش امیرالمومنین علی (علیه السلام) آن مجاهد حقیقی، یکی از پایه‌های مهم و اساسی ایمان و طبق فرمایش قرآن کریم، جهاد ملاک تمیّز مومنان حقیقی از غیر می‌باشد، زیرا «مؤمن حقیقی آن کسی است که ایمان را با جهاد و هجرت و نصرت همراه می‌کند.»^۸

جهاد و فرهنگ جهادی همواره در طول تاریخ، مورد توجه ویژه اولیاء و پیشوایان ادیان الهی بوده است، زیرا «یک ملت وقتی معتقد به جهاد

۴- ۸۱/۱۲/۶-۷ بیانات در دیدار جوانان و دانشجویان سیستان و بلوچستان

۵- ۸۹/۸/۲۶-۵ بیانات در دیدار مردم اصفهان در روز عید قربان

۶- ۷۲/۶/۲۰-۶ بیانات در شروع درس خارج

۷- ۸۹/۴/۲-۷ بیانات در دیدار اعضای بسیجی هیئت علمی دانشگاه ها

۸- ۸۹/۸/۲-۸ بیانات در دیدار جمعی از پاسداران

شد، در همه‌ی میدان‌ها پیشرو است.»^۹ و «اگر از عوامل معنوی و آنچه خدای متعال وعده‌ی آن را به مؤمنان و مجاهدان راه حق داده است هم صرف‌نظر کنیم، بر حسب قوانین عادی زندگی جوامع بشری، هر جامعه‌ای عزتش، قدرتش، آبرو و حیثیتش، هویتش، بستگی دارد به مجاهدت و به تلاش. با تنبلی و تن‌آسایی، هیچ ملتی نمی‌تواند مقام شایسته‌ای را در میان ملت‌های عالم یا در تاریخ پیدا کند. آنچه که ملت‌ها را، هم در تاریخ و هم در دوران خودشان، در میان ملت‌های عالم سربلند می‌کند، مجاهدت است»^{۱۰} و زمانی فرد و یک ملت می‌تواند مجاهدت را به معنای حقیقی و واقعی محقق انجام دهد، که شناخت درست و کاملی از مفهوم جهاد و شرایط تحقق جهاد را طبق مبانی الهی داشته باشد. زیرا «جهادی عمل کردن، مفهوم خاصی دارد. هر جور کاری، جهادی نیست.»^{۱۱}

و برای شناخت دقیق جهاد و فرهنگ جهادی، جای بی‌بهره‌تر از محضر حکیمانه نائب برحق امام زمان (ارواحنا له الفدا) و ولی امر مسلمین جهان، حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) که منویات و بیانات حکیمانه معظم له، حقیقتاً ناظر به مبانی دین و مصلحت جامعه مسلمین می‌باشد و خداوند متعال را بر این نعمت بزرگ و گرانقدر شکرگزاریم.

اما نکات مهمی را در جهت مطالعه بهترین مجموعه، متذکر می‌شوم:

۱. متن کل کتاب، برگرفته از کلام منور مقام رهبری (مدظله‌العالی)

و عنوان «فرهنگ جهادی» برای این مجموعه، عیناً از کلام منور معظم له گرفته شده است، و بیانگر توجه ویژه و نوع نگاه ایشان، نسبت به مقوله

۹- ۸۹/۸/۲۶ بیانات در دیدار مردم اصفهان در روز عید قربان

۱۰- ۹۳/۷/۶ بیانات در یادمان شهدای شوق کارون

۱۱- ۸۶/۴/۲۵ بیانات در بازدید از پژوهشگاه روان

مهم و اساسی جهاد است که باید به عنوان یک فرهنگ در جامعه مطرح و به آن پرداخته شود.

۲. مساله ای که این کتاب را از سایر کتب، متمایز می گرداند این است، که به منظور حفظ ارتباط محتوایی مطالب کتاب، بیانات سال های متممادی ایشان، با دقت نظرو ویژه ای، ذیل موضوعات کتاب، به طوری که محتوای بیانات تغییر نکند، ترکیب شده اند، که باعث نظام مند و آسان تر شدن مطالعه مخاطبان گرامی می گردد.

۳. برای مشخص شدن بیانات ترکیب شده با یکدیگر، در آخر هر مطلب، زمان و مکان ایراد آن سخنرانی در پاورقی درج گردیده است.

۴. در خلال متن آیات و روایات متعددی به زبان عربی مشاهده می گردد، که برای هرچه بیانات انس مخاطبان، با آن آیات و روایات، آدرس دقیق و ترجمه آیات، طبق ترجمه ارشاد حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مدظله العالی) و همچنین منابع روایات ذکر شده در متن توسط مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، در پاورقی درج گردیده است.

در آخر با دعا برای ظهور حجت بن الحسن (ارواحنا له الفدا) و طول عمر و سلامتی نائب برحق ایشان، حضرت امام خامنه ای (مدظله العالی) از تمامی اساتید بزرگوار و فضلائی حوزه علمیه قم، به خصوص استاد گرانقدرم حضرت حجت الاسلام والمسلمین سید حسین مومنی (زید عره) که در به ثمر رسیدن این مجموعه، از هیچ کمکی دریغ ننموده اند، تشکر و قدردانی می کنم.

والسلام

محمد تاجیک رستمی

حوزه علمیه قم / بهمن ماه ۱۳۹۳